

การสำรวจและคำนวณกำลังผลิตป่าโครงการไม้กระยาเลย

โดย ดร. ขำนิ บุญโยภาส

ปัญหาการวางโครงการป่าไม้กระยาเลยในปัจจุบันนี้ นอกจากจะเพิ่งเล็งเฉพาะจะยกเลิกระบบการอนุญาตไม้แบบมีโควต้าให้หมดสิ้นแล้ว ในแง่ของวิชาการจะต้องพยายามปรับปรุงการวางโครงการทำไม้ให้ไปสู่จุดหมายของการจัดป่าไม้ด้วย คือ ให้ได้ผลิตผลสูงสุด สม่ำเสมอตลอดไป การวางโครงการป่าไม้กระยาเลยของประเทศไทยในปัจจุบันนี้ ประมาณ ๘๐ เพอร์เซ็นต์ ได้ครอบคลุมเนื้อที่ป่าซึ่งได้กำหนดไว้ตามการจำแนกประเภทที่ดินให้เป็นป่า การดำเนินงานการวางโครงการป่าไม้กระยาเลย เท่าที่ถือปฏิบัติกันที่นับว่าสำคัญสำหรับการพิจารณาโครงการก็คือ สภาพป่าจากการสำรวจเบื้องต้น และการแบ่งแปลงตัดพื้นที่ครบตามหลักเกณฑ์ คือ ให้มี ๓๐ แปลงตัดพื้นที่ เพื่อจัดรอบการตัดพื้นที่ ๓๐ ปี การดำเนินงานส่วนใหญ่เป็นเพียงการสำรวจอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้มีการตัดพื้นที่ไม้ ออกสู่ตลาดเท่านั้น เสร็จจากการสำรวจเบื้องต้น และเขียนแผนที่แบ่งแปลงตัดพื้นที่แล้วส่งเรื่องราวให้กรมป่าไม้ตรวจสอบเพื่อขออนุมัติโครงการ เมื่อกรมป่าไม้ตรวจสอบแผนที่แล้วเห็นว่ามีความเพียงพอ อยู่ในเขตป่าไม้เข้ากับโครงการอื่น ก็อนุมัติให้ใช้โครงการได้ ป่าไม้เขตท้องที่ก็เริ่มทำการคัดเลือกไม้ตามหลักเกณฑ์ที่กรมป่าไม้วางระเบียบไว้คือ เหลือแม่ไม้ ไม้สงวนไว้ ๑๕-๒๐ เพอร์เซ็นต์ ของไม้ที่เกินขนาดจำกัด การคัดเลือกไม้ให้ตัดพื้นที่ระบบ Selection คือเลือกเฉพาะไม้ที่โตเกินขนาดจำกัดทั้งหมด เหลือไม้สงวนไว้ ๑๕-๒๐ เพอร์เซ็นต์ สภาพป่าโครงการไม้กระยาเลยหลังจากการทำไม้ผ่านพ้นไปแล้ว เท่าที่ได้ไปตรวจมาหลายแห่งปรากฏว่าสภาพป่าทรุดโทรมมาก บางแห่งสภาพป่ายังมีสภาพดีไม่หนาแน่น แต่เป็นไม้ที่ไม่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจเกือบทั้งหมด จึงทำให้วิตกว่าป่าโครงการไม้กระยาเลยต่าง ๆ เมื่อผ่านการทำไม้ไปแล้วครบรอบ ๓๐ ปี จะต้องปิดหรือทำ Conversion โดยการปลูกสร้างสวนป่าเท่านั้นเอง สภาพป่าจึงจะกลับดี

สามารถผลิตผลต่อไปได้อีก การทำ Conversion ป่าโครงการไม้กระยาเลยทั่วประเทศ ซึ่งมีอยู่ ๒๔๕ โครงการ คิดเป็นเนื้อที่ ๑๑๖,๗๑๒ ตารางกิโลเมตร โดยวิธีการปลูกสร้างสวนป่าขึ้น มิใช่เป็นเรื่องง่าย เพราะจะต้องทุ่มเทงบประมาณอย่างสูงจึงจะทำได้ การเปลี่ยนนโยบายการทำไม้จากรายย่อย ผูกขาด เป็นการให้สัมปทานระยะยาวก็ถือว่าเป็นทางออกอย่างหนึ่งในการที่จะผูกมัดให้ผู้รับสัมปทานทำการปลูก ป่าขึ้นเองในพื้นที่ที่สภาพป่าทรุดโทรมของสัมปทานนั้น ๆ จะเป็นการช่วยในต้นทุนงบประมาณปลูกป่าของกรมป่าไม้ได้มาก หนึ่ง นโยบายการให้เช่าป่าสงวนเพื่อทำการปลูกสร้างสวนป่าของกรมป่าไม้ก็ได้รับความสนใจจากบริษัทและเอกชนมากเช่นเดียวกัน

การเปลี่ยนแปลงนโยบายการทำไม้ นับว่าเป็นก้าวหนึ่งของการพยายามที่จะป้องกันการลักลอบทำลายป่าและบำรุงป่าให้คืนสภาพดี ซึ่งการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้นับว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนใหญ่ในตำนธการ ส่วนในตำนทางวิชาการ ยังมีปัญหาอีกมากที่จะดำเนินงานตามวิธีการจัดการป่าไม้ เนื่องจากเรายังขาดปัจจัยหลายประการ เช่นความรู้เรื่องต้นไม้ วนวัฒนวิธี การเจริญเติบโตของต้นไม้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือป่าผสมซึ่งมีพันธุ์ไม้หลายร้อยชนิดขึ้นอยู่ปะปนด้วยกัน การที่จะศึกษาพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ในป่าทั้งหมดให้ครบถ้วนเพื่อจะจัดการป่าไม้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาเป็นสิ่งที่ยังเป็นไปไม่ได้ในขณะนี้ จำต้องใช้เวลาและผู้ร่วมดำเนินงานเป็นอย่างมาก สภาพป่าที่เสื่อมโทรมลงในขณะนี้ พอจะประมวลสาเหตุได้ ๒ ประการ คือ

- ๑) การถางป่าทำไร่เลื่อนลอย
- ๒) จากการตัดฟันไม้ออกจากป่า

การถางป่าทำไร่เลื่อนลอยเป็นปัญหาใหญ่ของกรมป่าไม้ที่จะต้องแก้ไขและใช้มาตรการขั้นเด็ดขาดเพื่อระงับการบุกรุกแผ้วถางป่า นโยบายการจัดสรรที่ดิน การจัดตั้งนิคมเพื่อให้ราษฎรได้มีที่อยู่อาศัยที่ถาวร รัฐบาลจะไม่ได้ผลตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ที่คิดไว้ เพราะปรากฏว่ายังมีการลักลอบแผ้วถางป่ากันอยู่เป็นจำนวนมาก เนื้อป่าซึ่งถูกบุกรุกแผ้วถางลงจากการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ใน ๑๖ จังหวัดภาคเหนือ มีประมาณปีละ ๔,๑๒๔ กม.^๒

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีละประมาณ ๑,๖๐๐ กม.^๒ และภาคใต้ปีละ ประมาณ ๑,๓๐๐ กม.^๒ ส่วนในพื้นที่ภาคกลาง ภาคตะวันออก และตะวันตก เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการสำรวจ แต่กัคาคณะเนไ้ว่าคงจะมีในราวปีละ ๑,๐๐๐ กม.^๒ รวมทั้งประเทศ การบุกรุกแผ้วถางป่าจะอยู่ในอัตราปีละ ๘,๐๒๕ กม.^๒ หรือประมาณ ๕,๐๑๘,๑๒๕ ไร่ รัฐบาลได้ทุ่มเทงบประมาณในด้านการปราบปรามป้องกันรักษาป่าเป็นจำนวนมาก หรือเกือบจะกล่าวได้ว่างบประมาณส่วนใหญ่ของกรมป่าไม้ในปัจจุบันนี้คืองบประมาณด้านปราบปราม ป้องกันรักษาป่า นอกจากนี้จะมีการจัดตั้งหน่วยป้องกันรักษาป่าขึ้นปีละมาก ๆ แล้ว ในด้านการปราบปรามยังมีกองบังคับการตำรวจป่าไม้ ซึ่งมีอัตรากำลังถึง ๔๒๐ อัตรา ดำเนินงานในด้านการปราบปรามและป้องกันรักษาป่าอีกด้วย ปัญหาเรื่องการบุกรุกแผ้วถางป่านี้เป็นปัญหาใหญ่ การที่ทางรัฐบาลมอบภารกิจนี้ให้กรมป่าไม้รับผิดชอบดำเนินการแต่ฝ่ายเดียวน่าจะยุติไม่ได้ ผลเสียหายอันเกิดจากการบุกรุกแผ้วถางป่านี้นย่อมจะกระทบกระเทือนต่อโครงการพัฒนาประเทศหลายโครงการ เช่น โครงการชลประทาน โครงการสร้างเขื่อนเพื่อการพลังงานหรืออื่น ๆ ฉะนั้น จึงควรที่รัฐบาลน่าจะหยิบยกเอาปัญหานี้ขึ้นเป็นปัญหาระดับชาติโดยให้หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมกันรับผิดชอบ หาทางระงับหรือแก้ไขโดยเด็ดขาด

การตัดฟันไม้ออกจากป่า ลักษณะการตัดไม้ออกจากป่ามีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ.—

- ๑) การทำไม้จากป่าโดยเจ้าหน้าที่คัดเลือกให้ตัดฟัน
- ๒) การทำไม้จากป่าโดยการลักลอบตัดฟัน

ปัญหาข้อ ๑) เป็นปัญหาทางวิชาการที่จะต้องทำการศึกษา ปรับปรุง ให้มีหลักเกณฑ์ยิ่งขึ้น ข้อที่ ๒) ยังเป็นปัญหาหนักของกรมป่าไม้ขณะนี้ แต่ก็ยังคาดหวังได้ว่าจะหมดสิ้นไปหรือลดน้อยลงในระยะอันใกล้

เรื่องที่ข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไปก็เป็นปัญหาทางวิชาการในการวางโครงการป่าไม้กระยาเลย ซึ่งข้าพเจ้าได้เคยเขียนลงวนสาร ฉบับที่ ๑ ปี ๒๕๐๕ โดยได้กล่าวเน้นถึงวิธีการคำนวณกำลังผลิตของป่าจาก Brandis's Selection system ไว้ โดยได้ยกตัวอย่างการคำนวณหากำลังผลิตของป่าโดยใช้สูตรของ Brandis กับวิธีการคัดเลือกไม้ที่กรมป่าไม้ใช้อยู่ ซึ่งอาจจะทำให้การกำหนดกำลังผลิตที่ทางกรมป่าไม้ถือปฏิบัติอยู่ขณะนี้ผิดพลาดได้

อย่างมากเพราะการกระจายของต้นไม้ในป่า ไม่มีกฎเกณฑ์ เป็นไปตามธรรมชาติ ฉะนั้น การที่จะสรุปว่าเป็นอย่างนั้นอย่างนั้นน่าจะไม่ได้ถูกต้องและอาจจะเกิดผลเสียหายได้ อย่างเช่น ถ้าหากในป่ามีแต่ไม้เกินขนาดจำกัดขึ้นอยู่ทั้งนั้น ไม่มีไม้ชั้นรอง หรือลูกไม้ การตัดฟัน ไม้ ออกถึง ๘๕ หรือ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ ของป่าก็เกือบจะเป็นการแผ้วถางป่า เมื่อผ่านการ ทำไม้ ออกแล้วจึงเห็นสภาพป่าทรุดโทรมหรือในรอบตัดฟัน (๓๐ ปี) ต่อไปจะเชื่อแน่ว่า จะไม่มีไม้เพียงพอเพื่อการทำไม้ ออกได้อีก ฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงยังมีความเห็นว่าน่าจะ ได้หยิบ ยกเอาปัญหาข้อนี้ขึ้นทบทวนพิจารณาอีกครั้ง

การสำรวจไม้

ตามธรรมเนียมในการ วางโครงการ ป่าไม้ จำต้อง ทำการ สำรวจ หาปริมาณไม้ทั้งป่า ก่อน และเอาจำนวนไม้ที่มีในป่ามาคำนวณกำลังผลิต เนื่องจากในการวางโครงการป่าไม้ ระยะเวลาถือว่าเป็นโครงการชั่วคราว คงกำหนดให้มีการสำรวจเบื้องต้นเพื่อให้ทราบถึงลักษณะ ภูมิประเทศ และทำการคัดเลือกไม้เกินขนาดจำกัดให้ตัดฟัน ดังที่ข้าพเจ้าได้เคยกล่าวไว้ใน วนสาร ฉบับที่ ๑ ปี ๒๕๐๘ ว่าอาจจะเกิดความผิดพลาดในการอนุญาตไม้เกินกำลังผลิต ของป่าหรืออนุญาตให้ตัดฟันน้อยลงไปก็ได้ เมื่อการสำรวจทั่วทั้งป่าทำได้ ขณะนี้ควรที่จะหาวิธีการอื่นใดมาใช้เพื่อเป็นหลักประกันความผิดพลาดอันจะเกิดขึ้น จึงใคร่เสนอให้ ทำ การสำรวจไม้ชั้นสองเช่นเดียวกับการสำรวจคัดเลือกไม้สัก แล้วนำมาคำนวณกำลังผลิตตาม หลักเกณฑ์ของ Brandis ต่อไป หากดำเนินการได้อย่างน้อยก็พอจะเป็นหลักประกันได้ ว่าภายในรอบตัดฟันที่สองจะยังคงมีไม้ให้ตัดฟันอีก

การแบ่งชั้นไม้ชั้นสองสำหรับไม้กระยาเลย ซึ่งมีอยู่หลายร้อยชนิดที่ทำเป็นสินค้าขณะ นี้เป็นปัญหายุ่งยากมาก เนื่องจากอัตราการเจริญเติบโตของไม้ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน ชั้น ขนาดของไม้ชั้นสองจะต้องมี Class interval เท่ากับอัตราการเจริญเติบโตของไม้ นั้น ๆ ในระยะรอบตัดฟันพอดี ปัญหาจึงมีอยู่ว่าในเมื่อเราไม่ทราบอัตราการเจริญเติบโตของไม้ ทุกชนิดจึงยากที่จะกำหนดขนาดไม้ชั้นสองได้ ข้าพเจ้าจึงได้นำปัญหาข้อนี้ไปหารืออาจารย์ กริศ สามะพุทธิ รองอธิบดีกรมป่าไม้ เพื่อขอความคิดเห็น โดยได้เสนอว่าหากจะ สมมุติความโตของไม้ชนิดต่าง ๆ ตามขนาดจำกัดซึ่งเราได้อาศัยอยู่ขณะนี้ก็จะทำให้สามารถจัด ขนาดไม้ชั้นสองได้ เพราะด้วยเหตุผลที่ว่า การกำหนดขนาดจำกัดของไม้ย่อมอาศัยหลักการ

เจริญเติบโตของไม้หรือ rotation ของไม้นี้เป็นหลักการในการพิจารณากำหนดว่า ไม้ยางขนาดจำกัด ๒๕๐ ซม. ไม้ตะเคียนขนาดจำกัด ๒๐๐ ซม. เหล่านี้เป็นต้น เพราะ การกำหนดขนาดจำกัดต่าง ๆ กันเช่นนี้เพราะไม้สองชนิดนี้มีอัตราการเจริญเติบโตแตกต่างกัน ไม้กระยาเลยโดยทั่วไป (เว้นป่าเลน) มีขนาดจำกัดอยู่ ๕ ขนาดด้วยกันคือ ๒๕๐ ซม. ๒๐๐ ซม. ๑๗๕ ซม. ๑๕๐ ซม. และ ๑๐๐ ซม. ฉะนั้น หากจะถือเอาว่า อัตราการเจริญเติบโตของไม้ทางเส้นรอบวงของไม้ขนาดจำกัด ๒๕๐ ซม. ปีละ ๒.๕ ซม. ของไม้ขนาดจำกัด ๒๐๐ ซม. ปีละ ๒.๐๐ ซม. ของไม้ขนาดจำกัด ๑๗๕ ซม. ปีละ ๑.๗๕ ซม. ของไม้ขนาดจำกัด ๑๕๐ ซม. ปีละ ๑.๕๐ ซม. และของไม้ขนาดจำกัด ๑๐๐ ซม. ปีละ ๑.๐๐ ซม. ซึ่งทำนองวิธีนี้ก็เห็นชอบว่าน่าจะใช้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการเก็บสถิติต่าง ๆ ได้สมบูรณ์กว่านี้ ฉะนั้น ขนาดของไม้ชั้นสองของไม้ขนาด จำกัดต่าง ๆ มีขนาดดังนี้.—

ไม้ขนาดจำกัด ๒๕๐ ซม.

ไม้ชั้น ๑ โตเกินกว่า ๒๕๐ ซม.

ไม้ชั้น ๒ โต ๑๗๕-๒๕๕ ซม.

ไม้ขนาดจำกัด ๒๐๐ ซม.

ไม้ชั้น ๑ โตเกินกว่า ๒๐๐ ซม.

ไม้ชั้น ๒ โต ๑๕๐-๑๙๙ ซม.

ไม้ขนาดจำกัด ๑๗๕ ซม.

ไม้ชั้น ๑ โตเกินกว่า ๑๗๕ ซม.

ไม้ชั้น ๒ โต ๑๒๕-๑๗๔ ซม.

ไม้ขนาดจำกัด ๑๕๐ ซม.

ไม้ชั้น ๑ โตเกินกว่า ๑๕๐ ซม.

ไม้ชั้น ๒ โต ๑๐๕-๑๔๙ ซม.

ไม้ขนาดจำกัด ๑๐๐ ซม.

ไม้ชั้น ๑ โตเกินกว่า ๑๐๐ ซม.

ไม้ชั้น ๒ โต ๗๐-๙๙ ซม.

การสำรวจไม้ชั้น ๒ ก็ควรถือปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการสำรวจคัดเลือกที่ตราไม้สักคือ ในขณะที่ทำการสำรวจคัดเลือกที่ตราไม้เกินขนาดจำกัดให้ทำการสำรวจไม้ชั้น ๒ ไปด้วย การกำหนดกำลังผลิต

เมื่อทางป่าไม้เขตได้ดำเนินการสำรวจคัดเลือกไม้เกินขนาดจำกัดทั่วทั้งแปลงตัดพื้น เรียบร้อยก็ให้ส่งรายงานให้กรมป่าไม้ เพื่อกำหนดหากำลังผลิตของป่าที่จะอนุญาตให้ตัดพื้น ซึ่งในเมื่อยังใช้จำนวนต้นไม้ในการกำหนดกำลังผลิตก็ควรใช้ Brandis' s yield regulation formula ในการคำนวณ เมื่อทำการสำรวจไม้ชั้น ๒ ด้วยก็ใช้ไม้ชั้นสอง เป็นหลักในการคำนวณตามสูตร ดังนี้

$$\text{Annual recruitment (A)} = \frac{\text{No. of tree Class II}}{\text{Felling cycle}} \dots\dots\dots(1)$$

$$\begin{aligned} \text{Working stock (W)} &= \text{Annual recruitment} \times \frac{1}{2} \text{ Felling cycle} \\ &= A \times \frac{1}{2} \text{ F.C.} \dots\dots\dots(2) \end{aligned}$$

$$\text{Surplus tree (S)} = \frac{\text{No. of tree cl. I-W}}{\text{F.C.}}$$

$$\text{Possible yield (Y)} = W + S \dots\dots\dots(3)$$

ในกรณีที่จะต้องสงวนไม้เชื้อ หักเปอร์เซ็นต์ไม้ตาย ไม้ต้องห้าม กำลังผลิตของป่า จึงควรเป็น

$$Y = W + S \times 0.60 \dots\dots\dots(4)$$

กรณีที่กำลังผลิตที่คำนวณได้มากกว่าไม้ชั้น ๑ ก็ให้คิดไม้ชั้น ๒ เพิ่มออกได้จนครบจำนวน แต่ถ้าหากกำลังผลิตน้อยกว่าไม้ชั้น ๑ ก็ให้คิดจำนวนไม้ที่เกินออก คงให้ตัดพื้นที่เฉพาะจำนวนกำลังผลิตที่คำนวณได้

วิธีการที่ข้าพเจ้าเสนอมานี้ถึงแม้ยังไม่นำไปสู่การจัดป่าไม้ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ก็คิดว่าหากจะปรับปรุงวิธีการดำเนินงานขั้นแรกเพียงเล็กน้อยดังกล่าวแล้วก็พอจะทำให้เป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าภายในระยะ ๖๐ ปีข้างหน้าป่าโครงการไม้กระยาเสยจะยังคงรักษาระดับการผลิตได้สม่ำเสมอตลอดไป

□ □ □

การสำรวจและคำนวณกำลังผลิตป่าโครงการไม้กระยาเลย

โดย ดร. ชำนิ บุญโยภาส

อภิปราย

นายกริต สามะพุทธิ เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน ไม่ได้คำนึงถึงไม้ชั้น ๒
จะเน้นการที่มีตัวเลขไว้ก็จะทำการปฏิบัติงานดำเนินไปด้วยดี

นายบรรลือ เชื้ออินทร์ สงสัยตัวเลขในหน้า ๒ เกี่ยวกับการบุงกรุกแผ้วถางป่า

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ตัวเลขนี้ได้มาจากการสำรวจทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งทางหน่วย
ได้แปลจากภาพถ่ายทางอากาศ ได้ตรวจสอบใช้เวลาประมาณ ๕ ปี เมื่อหาเนื้อที่แผ้วถาง
รวม ๕ ปี ก็เอา ๕ หาร จะได้เนื้อที่เฉลี่ยในปีหนึ่ง ๆ ออกมา

นายประเสริฐ ภักดี เราควรเลิกกำหนดเปอร์เซ็นต์ที่เหลือไม้สงวน

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ไม่ทราบว่าจะหลักเกณฑ์ในการกำหนดมีขึ้นมาได้อย่างไร

นายกริต สามะพุทธิ เรื่องเปอร์เซ็นต์การเหลือไม้โทน ไม้สนเขา ก็เป็นไปตาม
ทฤษฎีเรื่องไม้สงวนที่ให้เหลือไว้ ๒๐% ไม่มีหลักเกณฑ์อะไรก็เพื่อเอาไว้ เพราะมีการ
ลักลอบตัดไม้กันมาก

นายตรี ภักดี ในการศึกษาไม้กระยาเลย เรื่องการสงวนไม้ ๑๕-๒๐%
เข้าใจว่า กำหนดจากเหตุการณ์พิเศษที่เกิดขึ้น เช่น เพื่อเอาไปใช้ในทางทหารหรือทาง
ราชการ จึงมีข้อกำหนดขึ้นมาลอย ๆ

นายเลิศ จันทนภาพ การกำหนดไม้สงวนก็เพื่อให้ได้เหลือกำลังผลิตของป่าไว้และ
สงสัยในหน้า ๕ ที่ว่าการสำรวจไม้ชั้น ๒ ก็ควรถือปฏิบัติเช่นเดียวกันกับการสำรวจคัดเลือก
เลือกตัดไม้สักและเมื่อได้ตัวเลขมาแล้วก็ไม่สามารถนำมาใช้ได้

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ปัญหาที่เราแก้ไขได้โดยคัดเลือกไม้ทั้งหมดทุกต้น แล้ว
เอาไม้ชั้น ๒ มาคำนวณกำลังผลิต

ศาสตราจารย์เทียม คมกฤต ในการมีไม้ส่งวนไว้ทางกรมไม้เอามาจากการ
เลือกไม้สักในการเลือกไม้สักในรอบที่ ๒ ได้สำรวจทั้งไม้ชั้น ๒ และชั้น ๓ ซึ่งขณะนั้น
ข้าพเจ้ารับผิดชอบอยู่ที่ทำให้เจ้าคุณวินิจฉัยกำหนด yield จากไม้ชั้น ๒ ซึ่งเมื่อคำนวณ
แล้วไม่พอ จึงให้ส่งวนไว้ ๑๕% ส่วนไม้กระยาเลยไม่ได้สำรวจไม้ชั้น ๒ ซึ่งขณะนั้นไม่
สามารถทำได้

นายประเสริฐ ภัคดี หลักการของ ดร. ชำนิ ใช้คำนวณเฉพาะในแปลงเท่านั้น
ใช้ใหม่

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ความจริงอยากทำให้ทัวป่า อย่งไรก็ตาม ที่ทำได้เฉพาะ
ในแปลงก็ยังดีกว่าไม่ทำเสียเลย

นายประเสริฐ ภัคดี ทำไมไม่เอาตัวเลขจากการสำรวจทรัพยากรมาใช้

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ทางหน่วยสำรวจได้สำรวจทั่วทั้งประเทศ การวางแผน
ตัวอย่างกระจายกันห่างมาก ฉะนั้นตัวเลขที่ได้ จึงนำมาใช้เกี่ยวกับการวางโครงการที่
มีไม้ได้

นายประเสริฐ ภัคดี ฉะนั้น ก็ควรที่จะได้สำรวจไม้ทั้งป่าแล้วจึงค่อยกำหนด

ดร. ชำนิ บุญโยภาส ตามหลักเกณฑ์ต้องทำเช่นนั้น แต่เรานำคนจำนวนมาก
มาทำไม่ได้ จึงอยู่กับเนื้อที่ป่าและจำนวนป่าโครงการ

นายกริต สามะพุทธิ ตามธรรมชาติในภาคทฤษฎี โดยมากจะปฏิบัติไม่ได้ และ
ถ้าทำไปตามทฤษฎีก็ไม่มีเงินทุนเพียงพอที่จะทำได้หมด ซึ่งก็จำเป็นที่จะต้องเอาใจใส่ใน
เรื่องนี้ต่อไป

